

B O G A N M E L D E L S E R

Ulf Bernitz: Bruttoprisforbudet och andra åtgärder mot konkurrensbegränsning i distributionen. Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, Stockholm 1962. 88 sider. Pris 7 sv. kr.

Sverige har först betydligt senere end Danmark fået en monopollovgivning og som helhed i en lempeligere udformning end vor, hvilket dog ikke har hindret, at der er opnået ganske betydelige praktiske resultater. På et bemærkelsesværdigt punkt er svenskerne gået mere radikalt til værks nemlig ved i loven af 1953 at indføre et direkte forbud mod, at leverandører bestemmer forhandlernes videresalgspriser, det såkaldte bruttoprisforbud. Her i landet har betænkeligheder ved en forbudsregel ført til en noget uklar og ikke helt tilfredsstillende udformning af bestemmelserne om bruttopriser i monopolloven fra 1955. Det er næppe sandsynligt, at lovreglerne på dette vigtige område har fået deres endelige form, og i det hele at debatten om bruttoprissystemet er endeligt afsluttet her i landet. Der kan derfor være god grund til at gøre opmærksom på Ulf Bernitz' lille bog, som gengiver de overvejelser, der har ført til bruttoprisforbudet i Sverige, og samler de erfaringer, der er gjort med bestemmelserne i de snart 10 år, de har været gældende.

Af bogens indhold skal særlig fremhæves en interessant redegørelse for den juridiske problematik, der knytter sig til en sådan forbudsregel. Det er ikke helt så lige til, som man skulle tro, og bruttoprisforbudet må til en vis grad støttes af forholdsregler efter den øvrige monopollovgivning, som der også mere kortfattet gøres rede for, i det omfang den har betydning for konkurrencebegrænsninger i distributionen. Man får ved læsning af bogen et overbevisende indtryk af de målbevidste bestræbelser for at fremme priskonkurrencen i distributionen og fremkalde en differentieret prisfastsættelse, der ligger bag bruttoprisforbu-

det og de forskellige andre foranstaltninger. Det erklærede formål har været at bidrage til at fremme distributionens rationalisering, og man tror gerne forfatteren, når han fremsætter den påstand, at bruttoprisforbudet har været en betydningsfuld faktor i den strukturændring, der i disse år finder sted i distributionen i Sverige. Det er i øvrigt ikke uden interesse at bemærke, at det »lokkevareprobleme«, som forkæmperne for bruttoprissystemet tillægger så stor betydning, åbenbart ikke har spillet nogen fremtrædende rolle i praksis. For dem, der i et strafbelagt forbud ser en fare for kriminalisering af erhvervslivet, må det virke beroligende, at der i Sverige kun i 2 tilfælde har været rejst tiltale for overtrædelse af bruttoprisforbudet.

Poul Nørgaard*.

* Ekspeditionssekretær i Monopoltilsynet.

Osmo V. Jaskari: A Study in the Theory of Incidence of Taxation, Suomalaisen Tiedekatemian Toimituksia, Helsinki, 1960. 116 s.

Bogen angiver indledningsvis som sit formål at søge en syntese mellem de overvæltningsteorier, der har lagt vægt på udbudssiden, og den, der hovedsagelig har beskæftiget sig med efterspørgselssiden. Formålet søges bl.a. nået ved at udvide den klassiske, partielle, analyse – der ofte er en lidt kedsommelig ekcersits i pristeorien – med en forudsætning om, at den efterspørgsel, der inddrages ved en skat eller afgift, modsvares af en forøget offentlig udgift. Det samlede resultat heraf antages at blive en mere uelastisk efterspørgsel, snarere end en mindre efterspørgsel. Bogens resultater må ses i lyset af denne forudsætning.

Det fremhæves ikke særlig klart, at helt *generelle indkomstskatter* næppe kan overvælttes, da de ikke medfører nogen forskydning i produktionsfaktorernes sammensæt-